

Projekt

z dnia 15 listopada 2019 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ**

z dnia ..... 2019 r.

**w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 w gminie Skarżysko –
Kamienna**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U . z 2019 poz. 506 ze zm.) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. Z 2019, poz. 1111 ze zm.), Rada Miasta uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 w gminie Skarżysko – Kamienna, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skarżyska – Kamiennej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Leszek Golik

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2020- 2022
w gminie Skarżysko – Kamienna**

Skarżysko – Kamienna 2019

Spis treści

Wstęp	3
<u>ROZDZIAŁ I</u>	4
1.1 Uwarunkowania prawne	4
1.2 Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w gminie Skarżysko – Kamienna	6
<u>ROZDZIAŁ II</u>	12
2.1 Analiza SWOT	12
2.2.Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022	13
<u>ROZDZIAŁ III</u>	21
3.1 Adresaci Programu	21
3.2 Realizatorzy Programu	21
3.3 Spodziewane rezultaty wynikające z realizacji Programu	21
3.4 Źródła finansowania	22
3.5 Sprawozdawczość z realizacji Programu	22
3.6 Podsumowanie	22

Wstęp

Rodzina jest najważniejszą i podstawową komórką społeczną. Rodzina jako grupa społeczna pełni określone funkcje, a więc zadania, które realizuje i spełnia na rzecz swoich członków oraz wobec społeczeństwa. Każda rodzina ma swoje tradycje, zwyczaje, nawyki oraz niepowtarzalną atmosferę, które formują nową jednostkę społeczną. To rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka oraz pełni funkcje wychowawcze. Dlatego tak ważne jest aby rodzina funkcjonowała prawidłowo.

Współczesne rodziny przeżywają wiele trudności, a problemy z jakimi się borykają wymagają pomocy ze strony różnych instytucji. Prawidłowe funkcjonowanie rodziny może ulec zakłóceniu poprzez wystąpienie takich zjawisk, jak np.: bezrobocie, ubóstwo, przemoc, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Niezależnie jednak od tego co było przyczyną nieprawidłowego funkcjonowania rodziny, konsekwencje ponosi społeczeństwo, któremu przybywa jednostek aspołecznych, nieprzystosowanych i nieprzygotowanych do życia oraz do pełnienia ról społecznych. Dlatego ważne jest wspomaganie rodziny w prawidłowym jej funkcjonowaniu i wypełnianiu przez nią ról społecznych, aby przeciwdziałać jej dysfunkcjonalności.

Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji należy pomagać poprzez zapewnienie im profesjonalnej pomocy oraz podejmowanie odpowiednich działań. Niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań, który wpłynie na poprawę sytuacji rodzin potrzebujących wsparcia. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Skarżysko – Kamienna na lata 2020 – 2022 adresowany jest do wszystkich rodzin wychowujących dzieci, a w szczególności do rodzin przeżywających trudności w wychowaniu i opiece nad dziećmi.

Program stanowi kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny oraz zintegrowanie kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców miasta Skarżyska – Kamiennej, a jego głównym założeniem jest wsparcie rodziny naturalnej w celu zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznych warunków rozwoju i wychowania w środowisku rodzinnym.

ROZDZIAŁ I

1.1 Uwarunkowania prawne

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wynika z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest zadaniem własnym gminy.

Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 1111 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 1507 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 1390);
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 2086);
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 506 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 688);
7. Uchwała Rady Ministrów Nr 140 z dnia 15 października 2018 r w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „ Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019- 2023 (Monitor Polski z 2018, poz. 1007)
8. Uchwała Nr IV/24/2018 z dnia 20.12.2018 r. Rady Miasta Skarżyska – Kamiennej w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023
9. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz.2134 ze zm.)
10. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 473 ze zm.)
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2019 r. poz. 1343)
12. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r. poz.1390)

13. Uchwała nr XXXVI/27/2013 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 21 marca 2013r. w sprawie przyjęcia „Skarżyskiej Karty Dużej Rodziny” na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna

1.2 Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w gminie Skarżysko – Kamienna

Skarżysko – Kamienna to miasto w północnej części województwa świętokrzyskiego. Posiada wyjątkową dostępność komunikacyjną, przecinają się tu główne szlaki drogowe i kolejowe prowadzące z północy na południe i ze wschodu na zachód kraju. Od 1999 roku jest siedzibą władz powiatu, w którego skład wchodzi gminy: Skarżysko-Kamienna, Bliżyn, Łączna, Skarżysko-Kościelne i Suchedniów.

Obecnie Skarżysko – Kamienna to niespełna 45 – tysięczne miasto o powierzchni 64,16 km². Z danych udostępnionych przez Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Skarżyska – Kamiennej wynika, że na dzień 30.06.2019 w Skarżysku – Kamiennej zamieszkiwało 44 635 osoby, wśród których większość stanowiły kobiety – 52,87 %.

Można też zaobserwować tendencję spadkową liczby mieszkańców w porównaniu do lat ubiegłych, co obrazuje zamieszczona poniżej tabela nr 1.

Tabela nr 1 Stan ludności w gminie Skarżysko – Kamienna w latach 2017-2018 oraz w okresie I-VI/2019

Wyszczególnienie	2017	2018	I-VI 2019
ogółem	45 850	45 121	44 635
KOBIETY			
ogółem	24 211	23 831	23 597
w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat	3 123	3 075	3 022
w wieku produkcyjnym 18-59 lat	13 012	12 516	12 203
w wieku poprodukcyjnym 60 lat i więcej	8 076	8 240	8 372
MĘŻCZYŹNI			
ogółem	21 639	21 290	21 038
w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat	3 351	3 302	3 230
w wieku produkcyjnym 18-64 lat	14 901	14 526	14 268
w wieku poprodukcyjnym 65 lat i więcej	3 387	3 462	3 540

Źródło: dane z Urzędu Miasta Skarżyska – Kamiennej, Referat Spraw Obywatelskich

Z przedstawionych informacji wynika, że udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców gminy Skarżyska – Kamiennej ma tendencje wzrostowe i wynosił odpowiednio na koniec czerwca 2019 – 11 912 osób, co stanowiło 26,00 % ogółu mieszkańców. Natomiast w latach poprzednich udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców wynosił odpowiednio: w 2017 roku – 26,00 %, a w 2018 roku – 25,00 %.

Powyższe dane pokazują, że miasto wyludnia się, a procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców rośnie z każdym rokiem.

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej, ważną kwestią społeczną gminy Skarżyska – Kamiennej pozostaje bezrobocie. W 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Skarżysku – Kamiennej było zarejestrowanych 2088 bezrobotnych Skarżyszczan, w tym 1102 kobiet. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych przysługiwało 444 osobom, w tym 232 kobietom. W roku 2018 było zarejestrowanych 2095 Skarżyszczan, w tym 1065 kobiet. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych przysługiwało 395 osobom, w tym, 214 kobietom. Do 30.06.2019 było zarejestrowanych 1903 Skarżyszczan, w tym 951 kobiet. Prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych przysługiwało 351 osobom, w tym 178 kobietom.

Bezrobocie pozostaje również jednym z głównych powodów ubiegania się osób o wsparcie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej. W 2017 roku wśród 1626 rodzin (2568 osób w rodzinie), którym udzielono pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, problem bezrobocia dotyczył aż 858 rodzin (1593 osób w rodzinie). Natomiast w roku 2018 wśród 1711 rodzin (2287 osób w rodzinie), którym udzielono pomocy problem bezrobocia dotyczył 690 rodzin (1415 osób w rodzinie). Inne powody przyznania pomocy to m. in. ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, co obrazuje niżej zamieszczona tabela nr 2.

Tabela nr 2 Przyczyny udzielenia pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej w latach 2017-2018, oraz w okresie I-VI 2019

Powód trudnej sytuacji życiowej	Skarżysko - Kamienna					
	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	I-VI 2019	2017	2018	I-VI 2019
Ubóstwo	776	786	505	1375	1307	805
Sieroctwo	0	2	0	0	6	0
Bezdomność	32	60	37	32	61	38
Bezrobocie	858	690	427	1593	1415	918
Niepełnosprawność	134	653	476	240	492	696
Długotrwała lub ciężka choroba	406	830	601	520	1192	841
Przemoc w rodzinie	3	4	6	9	14	16
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	44	50	36	224	245	174
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	91	106	68	263	305	206
rodzina niepełna	72	74	47	200	221	138
rodzina wielodzietna	6	11	9	27	54	40
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	13	1	4	13	4
Alkoholizm lub narkomania	54	41	32	69	55	40
Zdarzenie losowe	0	4	7	0	20	23
Sytuacja kryzysowa	60	0	0	250	0	0
Klęska ekologiczna	0	1	0	0	3	0

Źródło: Sprawozdanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej – MRPiPS -03R za lata 2017-2018 oraz MRPiPS-03 I-VI 2019

W gminie zauważalne jest zjawisko dziedziczenia ubóstwa, ponieważ całe rodziny przez wiele lat pozostają na marginesie życia społecznego oraz w systemie pomocy społecznej.

Jedną z form wspierania rodzin jest realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023; w latach poprzednich w/w program realizowany był pod nazwą „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem programu jest zagwarantowanie gorącego posiłku lub też wypłata zasiłku celowego na zakup żywności. W ramach tego programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej finansuje obiady dla dzieci w placówkach oświatowych oraz w dwóch stołówkach MOPS. Natomiast osobom, które mają trudności w dotarciu do stołówek, posiłki są dowożone do miejsca zamieszkania. Dla osób, które nie korzystają ze zbiorowego żywienia, MOPS wypłaca zasiłku celowe na zakup żywności.

Tabela nr 3 Liczba osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2017-2018, liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” w okresie I-VI 2019

Wyszczególnienie	2017	2018	I-VI 2019
Rzeczywista liczba osób objętych programem	1669	1576	1285
Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	244	203	112
Uczniowie do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej	310	258	166
Pozostałe osoby otrzymujące pomoc	1144	1115	1007

Źródło: sprawozdanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” 2017-2018, dane własne z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” I-VI 2019

Od dnia 1 stycznia 2012, tj. od dnia wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina Skarżysko – Kamienna, zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9, częściowo pokrywa koszty pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2017 roku takie koszty pokrywane były w przypadku 105 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i wyniosły 572 482,00 zł. W roku 2018 w przypadku 104 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej koszty wyniosły 657 887,77 zł. Natomiast w okresie I-VI 2019 koszty pokrywane były za 96 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i wyniosły 311 760,28 zł.

Dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, gmina zapewnia wsparcie w postaci asystenta rodziny.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej funkcjonuje Zespół Asysty Rodziny, w którym zatrudnionych jest 5 asystentów rodziny. Rolą asystenta jest wspieranie rodziny, która w przyszłości będzie samodzielnie pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Celem jego działania jest także wspomaganie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego, wspomaganie aktywności i integracji rodziny.

W okresie od stycznia do czerwca 2019 asystenci rodziny objęli wsparciem 55 rodzin, w tym 119 dzieci, w 2018 roku ze wsparcia asystentów korzystało 62 rodziny, natomiast w 2017 roku – 65 rodzin, co obrazuje niżej zamieszczona tabela nr 4.

Tabela nr 4 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2017	2018	I-VI 2019
Ogółem	65	62	55
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	156	127	119

Źródło: dane własne MOPS

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej pomoc na rzecz rodzin wieloproblemowych świadczy również Zespół Pracy Socjalnej Nr 1, w którym

pracują pracownicy socjalni oraz specjaliści pracy z rodziną. W/w zespół prowadzi także procedurę „Niebieskie Karty” w rodzinach, w których występuje przemoc, wspierając jednocześnie działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tabela nr 5 Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Skarżysko – Kamienna.

Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	2017	2018	I-VI 2019
Ogółem	158	135	71
Liczba wszczętych procedur NK, gdzie osobą doświadczającą przemocy była kobieta	136	108	56
Liczba wszczętych procedur NK, gdzie osobą doświadczającą przemocy był mężczyzna	15	16	9
Liczba wszczętych procedur NK, gdzie osobą doświadczającą przemocy było dziecko	7	11	6

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W celu wsparcia rodzin wielodzietnych, zgodnie z uchwałą Nr ZXXVI/27/2013 z dnia 21 marca 2013, Rada Miasta Skarżyska – Kamiennej przyjęła „Kartę Dużej Rodziny”, która oferuje katalog usług – system zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych z terenu gminy, umożliwiających im pełniejszy udział w życiu społeczno – kulturalnym. Skarżyska Karta Dużej Rodziny ułatwia dostęp do instytucji kultury, sportu i rekreacji.

W 2017 roku Skarżyską Kartę Dużej Rodziny wydano dla 1411 rodzin; w roku 2018 Skarżyską Kartę Dużej Rodziny wydano dla 1531 rodzin. Natomiast w okresie I-VI 2019 roku Skarżyską Kartę Dużej Rodziny wydano dla 743 rodzin.

ROZDZIAŁ II

2.1. Analiza SWOT

Wykonanie analizy SWOT jest formą uporządkowania informacji na temat analizowanego obszaru i dokonania oceny zasobów i zagrożeń w środowisku lokalnym, jakim jest gmina Skarżysko – Kamienna, w zakresie:

- Mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, zaletę analizowanego problemu;
- Słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, deficyt, barierę analizowanego problemu;
- Szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego problemu szansę korzystnej zmiany;
- Zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego problemu niebezpieczeństwo, zmiany niekorzystne.

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Skarżyska – Kamiennej na lata 2016-2021 - Funkcjonowanie na terenie gminy Skarżyskiej Karty Dużej Rodziny oraz Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny - Bogata oferta kulturalna i sportowa dla rodzin wielodzietnych, w związku z funkcjonowaniem Kart Dużej Rodziny - Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny - Doświadczenie zawodowe pracowników instytucji działających na rzecz rodziny - Wsparcie asystentów rodziny zatrudnionych przez MOPS	<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom ubóstwa, - Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, - Mała liczba mieszkań socjalnych, - Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych, - Niskie wynagrodzenia, - Brak środków finansowych na zatrudnienie w pełnym wymiarze specjalistów do pracy z rodziną przeżywającą trudności, - Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do pozostałych osób ze społeczności

<ul style="list-style-type: none"> - Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadrę instytucji działających na rzecz rodziny - Dobre rozpoznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych - Funkcjonowanie na terenie powiatu skarżyskiego Zespołu Placówek Opieki i Wychowania „Przystań” w Skarżysku – Kamiennej - Funkcjonowanie w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Baza instytucji wspierających rodzinę (m.in. Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku – Kamiennej, Sąd Rejonowy, MOPS, CIS, PCPR) - Dostępność pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej - Funkcjonowanie Miejskiego Centrum Kultury - Funkcjonowanie na terenie miasta placówek oświatowych - Funkcjonowanie na terenie miasta świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży - Realizowanie programu dożywiania w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” - Wzrost standardu życia rodzin w związku z wypłatą świadczenia wychowawczego w ramach programu „Rodzina 500+” 	<p>lokalnej</p>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Polityka państwa przyjazna rodzinom - Spadek bezrobocia - Gotowość oraz możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników służb i instytucji zaangażowanych w pomoc na rzecz wspierania rodzin - Gotowość do współpracy władz samorządowych i lokalnych mediów oraz służb, instytucji i organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> - Eurosieroctwo (rodzice naturalni pracujący za granicą), - Rozluźnienie więzi rodzinnych, niewydolność wychowawcza, -Wzrost patologii społecznej np. przemoc, uzależnienia, -Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, -Bezradność rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych i rodzinnych

2.2. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji programu w latach 2017 - 2019. Istotnym jego elementem jest skoncentrowanie na wsparciu rodziny biologicznej i pomocy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów. Wynika to z zasady pomocniczości stanowiącej zasadę konstytucyjną. Jeśli jakiś problem nie może być rozwiązany samodzielnie przez jednostki lub grupę, wówczas staje się on przedmiotem zainteresowania władzy publicznej, a w konsekwencji przedmiotem zadania publicznego.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 jest: *poprawa sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, ich wspieranie i wzmacnianie w prawidłowym funkcjonowaniu.*

Cel główny będzie realizowany poprzez niżej wymienione cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.
2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
4. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących.
5. Realizacja zadań ukierunkowanych na aktywne spędzanie czasu przez rodziny oraz rozwój zainteresowań.
6. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się pomocą rodzinom dysfunkcyjnym.

Tabela nr 6 Cele szczegółowe, działania, wskaźniki, realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

L.p.	Cele szczegółowe	Działania	Wskaźniki	Realizatorzy	
1.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (świadczenia z pomocy społecznej)	Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy finansowej	MOPS	
			Wysokość udzielonej pomocy		
		Finansowanie dzieciom dożywiania w placówkach oświatowych	Liczba dzieci objętych dożywianiem w placówkach oświatowych		Referat Edukacji Urzędu Miasta Skarżyska – Kamiennej
			Wsparcie finansowe i rzeczowe dzieci uczęszczających do placówek oświatowych		
		Koszt udzielonej pomocy			
		Liczba dzieci, którym przyznano stypendia i zasiłki szkolne			
		Koszt udzielonej pomocy			

2.	Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny	Liczba asystentów rodziny	MOPS
			Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	
			Liczba dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny	
		Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	MOPS
			Kwota poniesionych wydatków przez gminę z tytułu umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	
			Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	
		Umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego: pedagog, psycholog, logopeda, prawnik	Liczba osób, która skorzystała ze specjalistycznego poradnictwa	MOPS - PIK, PCRE, Urząd Miasta
		Wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego	Liczba osób/rodzin, która skorzystała z poradnictwa rodzinnego, w tym w formie pracy socjalnej	PCRE, MOPS
		Podejmowanie działań mających na celu wzrost kompetencji rodzicielskich	Liczba rodzin, która skorzystała z działań edukacyjnych podnoszących kompetencje rodzicielskie, w tym w formie pracy socjalnej	

3.	Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży	Realizacja programów profilaktycznych przeciwdziałających patologiom wśród dzieci i młodzieży i propagujących zdrowy styl życia	Liczba programów profilaktycznych	Placówki oświatowe, Referat Zdrowia Urzędu Miasta, PCRE,
			Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w realizacji programów profilaktycznych	
		Przeprowadzanie akcji informacyjnej dotyczącej zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, w tym bezpieczeństwa na drodze oraz w zakresie nadużywania środków psychoaktywnych	Liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych w placówkach oświatowych	Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku - Kamiennej
		Zapewnienie opieki dzieciom do lat 3, dzieciom w wieku przedszkolnym	Liczba Żłobków Miejskich	Referat Edukacji Urzędu Miasta Skarżyska - Kamiennej
Liczba dzieci uczęszczających do żłobków				
Liczba przedszkoli publicznych i prowadzonych przez inne podmioty				
		Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli		

4.	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących	Przeciwdziałanie przestępczości, w tym przestępczości wśród dzieci i młodzieży	Liczba wykrytych przestępstw/ wykroczeń, w tym dokonywanych przez dzieci i młodzież	Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku-Kamiennej
			Liczba osób skazanych	
		Świadczenie specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym uzależnieniami	Liczba złożonych wniosków do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wszyscy realizatorzy Programu
			Liczba rodzin z problemem uzależnienia, którym udzielono pomocy	
			Liczba osób korzystających ze wsparcia terapeuty uzależnień	
		Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	MOPS
			Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	
			Liczba powołanych grup	

			robotniczych	
			Liczba rodzin/osób objętych wsparciem w związku z realizacją procedury „Niebieskiej Karty”	
		Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych skierowanych na aktywizację zawodową	MOPS - KIS
5.	Realizacja zadań ukierunkowanych na aktywne spędzanie czasu przez rodziny oraz rozwój zainteresowań dzieci, młodzieży oraz dorosłych	Realizacja programu Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny” oraz programu Skarżyskiej Karty Dużej Rodziny	Liczba rodzin korzystających z ogólnopolskiej KDR	Referat Zdrowia Urzędu Miasta, Miejskie Centrum Kultury w Skarżysku - Kamiennej
			Liczba wydanych ogólnopolskich KDR	
			Liczba rodzin korzystających ze skarżyskiej KDR	
			Liczba wydanych skarżyskich KDR	
			Liczba podmiotów oferujących zniżki w związku z posiadaniem Skarżyskiej Karty Dużej Rodziny	

		Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zorganizowanych form wypoczynku letniego oraz w okresie ferii zimowych	
			Liczba świetlic środowiskowych	
			Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic środowiskowych	
		Organizacja imprez okolicznościowych	Liczba zorganizowanych imprez	
6.	Podniesienie kompetencji służb zajmujących się pomocą rodzinom dysfunkcyjnym	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych	Liczba szkoleń	Wszyscy realizatorzy Programu,
			Liczba uczestników szkoleń	

ROZDZIAŁ III

3.1. Adresaci Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Skarżysko – Kamienna na lata 2020- 2022 skierowany jest do:

- rodzin zamieszkałych na terenie miasta Skarżyska – Kamiennej, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- rodzin, w których władza rodzicielska została ograniczona lub odebrana poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej;
- rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na ubóstwo, bezrobocie lub występujące patologie.

3.2. Realizatorzy Programu

Zadania Programu realizowane będą przez instytucje działające w obszarze wspierania rodziny, w tym przez: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej, Referat Edukacji Urzędu Miasta Skarżyska - Kamiennej, Referat Zdrowia Urzędu Miasta Skarżyska - Kamiennej, Komendę Powiatową Policji w Skarżysku – Kamiennej, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Skarżysku – Kamiennej, placówki oświatowe z terenu gminy, Miejskie Centrum Kultury w Skarżysku - Kamiennej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku – Kamiennej.

3.3. Spodziewane rezultaty wynikające z realizacji Programu

W związku z realizacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 przewiduje się poprawę funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym.

Spodziewane rezultaty wynikające z realizacji Programu to:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie oraz w środowisku szkolnym,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych.

3.4. Źródła finansowania

Zadania określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022 finansowane będą ze środków własnych budżetu gminy Skarżysko – Kamienna, środków zaplanowanych w budżetach realizatorów Programu oraz ewentualnych środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach ogłaszanych konkursów

3.5 Sprawozdawczość z realizacji Programu

Sprawozdawczość z realizacji Programu odbywać się będzie corocznie, na podstawie pozyskanych informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przekazywane do Rady Miasta Skarżyska – Kamiennej, w terminie do 31 marca każdego roku.

Jednostką odpowiedzialną za sprawozdanie z realizacji Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kamiennej.

3.6. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Skarżysko – Kamienna na lata 2020–2022 jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Skarżysko – Kamienna na lata 2016 – 2021.

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Skarżysko – Kamienna. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz wspierania rodziny. Zamierzonym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny. Ponadto realizowane działania programu mają zmierzać do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenia patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

UZASADNIENIE

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu opracowuje m.in.: 3 letnie programy wspierania rodziny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo – wychowawczych przy współpracy samorządu i innych instytucji zajmujących się rodziną.